

Aqutsiveqarfimmi Uummannami sinerissamut qanittumi qalerallitarsissat 2012-imi 6000 tonsiusut 2000 tonsinik ilaneqarnissaanik Naalakkersuisut suliniuteqaqqullugit Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Kristian Jeremiassen Siumut)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera.

Aqutsiveqarfimmi Uummannami sinerissamut qanittumi qalerallitarsissat 2012-imi 6000 tonsiusut 2000 tonsinik ilaneqarnissaanik Naalakkersuisut suliniuteqaqqullugit Inatsisartunut ilaasortap Kristian Jeremiassenip siunnersuutigaa. Taamaasilluni aqutsiveqarfimmi pisassiisutit annertussusaat ataatsimoortoq katillugu 8000 tonsinngussalluni. Siunnersuummik saqqummiussisup patsisitut taasaa tassa, ukiup pisassiiffiusup naammassinnginnerani aalisarnermik unitsitsisoqassagaluarpat aalisartunut ataasiakkaanut annertooujussuarmik aningaasaqarnikkut kingunipiloqassasoq, aammattaaq pisassiissutinik qaffaanerup qalerallit amerlassusaannut ajoqutaanngitsumik nammassinnaagaa. Kiisalu aalisarnermik unitsitsisoqaraangat aalisartullu kommunimit ikiuteqartussanngorlugit innersuunneqaraangata Qaasutsup Kommuniani aningaasaqarnikkut ajortumik kingunerisartagai, siunnersuummik saqqummiussisup malugeqquai.

Qulaani eqqaaneqartumut siunnersuummut atatillugu erseqqissassavara Naalakkersuisut pingaartikkaat piujuartitsinissaq tunngavigalugu pisuussutinik uumassuilinnik aqutsinissaq, soorlu siusinnerusukkut tamanna arlaleriarlunga erseqqissartarsimagiga, tassa Naalakkersuisut Pinngortitaleriffimmiit biologit misissuilluareerlutik inassutitut siunnersuutigisaat sapinngisamik naapertorlugit qaleralinnut, aalisakkallu allat eqqarsaatigalugit pisassiissutit annertussusissaat aalajangerniartarmassuk. Tamanna assigiinngitsorpassuartigut eqqaasareerpara, piujuartitsinissaq pillugu aalisakkanik peqassusermut nalunaarutit naapertorluinnaqqissaartaraat. Pingaaruteqartorujussuuartut isigaara, kinguaassagut aalisartunngortussat eqqarsaatigalugit uumassuilinnit isumalluutinik piujuaannartitsisumik atuinissaq tunngavisassagipput. Paasissutissat Pinngortitaleriffimmit tigusakka aallaavigalugit, aqutsiveqarfimmi Uummannami qalerallit amerlassusaat allanut naleqqiullugit allanngorartuunngitsutut isikkoqartut. Tamannalu imatut nassuiaaserneqarpoq, tassa piffimmi tamaani aalisakkat pizarreneqartartut angissusaasa agguaqatigiisinnerat, ukiuni kingullerni annikitsumik milliartortut isikkoqartoq. Paasissutissat tamakku aallaavigalugit isumaqarpunga, isummerfigineqarsinnaasoq, tassa piffimmi tamaani pineqartumi ukiumut TAC-i 6000 tonsit missaaniittoq naleqquttutut isigisariaqartoq. Tamatumunnga tapiliullugu erseqqissaatigerusuppara ukiumut 2012-imut piujuaannartitsinissamik inassuteqaat innersuussutigineqartoq 5000 tonsinut saqqummiunneqarmat. Naalakkersuisulli innuttaasut aningaasaqarnerinut tunngatillugu pisassanik aalajangersaanermi inassutigineqartunit 1000 tonsinik amerlanerusunik aalajangersaapput, taakkualu aalisartut isertitarisassaannut iluaqu-
taasussaapput.

Diskobugtimi pisoqarsimasarneratuut aqutsiveqarfimmi Uummannami taamatut pisoqarsinnaanera pinngitsoortikkusukkualuaqaara, tassa ukiorpaaluit kingulliit ingerlaneranni qalerallit angissusaasa agguaqatigiisinnerat malunnaatilimmik apparsimasoq. Qalerallit angissusaasa

agguaqatigiissillugu millisimanerata taamatut isikkullip paasinarsisippaa, piffimmi tamaani aalisakkat amerlassussaat navianartumiittut.

Ilaatigut piujuaannartitsinissaq eqqarsaatigalugu kiisalu aalisartunut ataasiakkaanut allanngorannigsumik isertitaqarnissaq isumannaarniarlugu, naluneqanngitsutuut maannakkut Naalakkersuisut sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermik allanngortiterinermik isumannaarinnitussamik suliniuteqarlutik aallarnisarpur. Diskobugtimi, Uummannami Upernavimmilu aqutsiveqarfinni aalisarneq siunissami pisassiissutinut tunngatillugu immikkoortortaqaarfinnut marlunnut agguarneqassaaq, tassa umiatsiaaqqanut immikkoortitat angallatinullu immikkoortitat (angallatit 6 m sinnerlugu.).

Umiatsiaararsorluni aalisartunut atuuttoq tassa, taakkununga TAC-ip ataatsimoortup aalajangersimasup ilaa taakkununga immikkoortinneqarsimammat. Tamatuma kingorna aalisarneq pisarnertut ingerlanneqassaaq, pisassiissutip tamarmiusup pisarinqarnissaa tikillugu aalisarnerlu tamatuma kingorna matuneqarluni. Angallatinut atuuttoq tassa, taakku tamarmik immikkut TAC-ip ataatsimoortup procentinngorlugu pissarsiasamik aalajangersimasumik tunineqassasut. Tassa raajarniarnermi periaatsit assigingajallugit ingerlanneqassapput. Aalisagartassiissutit kiisalu ukiumut pisassiissutit amerlassusilikkat tunineqarsinnaapput. Siullermik aalisagartassiissutit ataasiakkaat 2009-mi, 2010-mi 2011-milu angallatit aalisarnerisa oqimaatigiisillugu agguaqatigiisinnerat tunuliaqutsiullugit naatsorsorneqartarput.

Neriuutigaara, suliniummik qulaani eqqaaneqartumik pisassiissutit aalajangeriikkat ukiup naannginnera qaammaterpaalunnik sioqqutilluni pisassanik tamakkiinissaq pinngitsoortinnaallugu, tamatumalu pinngitsoortissinnaagaa pitsaannigsumik pingaartumik aalisartunut ataasiakkaanut, aammattaarlu kommunitum kingunelimmik.

Naggasiullugu naatsumik ilisimatitsissutigissavara siorna tunitsiviit tamaasa allaffigigakkit, kaammattorlugillu qalerallit aamma saarullit saniatigut aalisakkanik allanik tunisinikkut periarfissaqartitsineq ammaffigissagaat. Naatsorsuutigivara tunisinikkut periarfissaqartitsinerup taamaattup siammarnersigut aalisarnerup tamakkiisumik pitsannguuteqarfingeqarsinnaaneramik kinguneqartitsissammat.

Qulaani oqaatigineqartut tunngavigalugit nalunaarutigissavara, Naalakkersuisut erseqqarissumik paasinninnerimmassuk, ukiumi matumani aqutsiveqarfimmi Uummannami 2000 tonsimik qaleralinnut pisassiissutinik qaffaaniarneq illersorneqarsinnaanngittoq. Pisassiissutit tamakkerneqareerpata, aalisartut aningaasaqarnikkut kingunerisartagaannik misigisartagaat oqaatigineqareersutuut paasisinnaavakka, kisianni isumaqarpunga, qaleralinnik piujuaannartitsinissaq eqqarsaatigalugu aammalu siunissami kinguaariit aalisartunngortartussaasut salliunneqartariaqartut. Tamanna pillugu siunnersuummik saqqummiunneqartumik kinguneqartitsinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut tunngavissaqanngitsutut isigaara. Taamaattumik tamanna tunngaviliullugu aalajangerniarnermut siunnersuut itigartitassatut innersuussutigineqassasq.